

Begrundelse af, hvorfor den høitagede Minister ikke har holdt paa § 1 i sit oprindelige Udkast. Ifølge den skulde Antallet af Borgerrepræsentanter være lige, der skulde vælges fra 6 til 18, 2 for hvert Tusind. Derved vilde Deelingen i større og mindre Halvdeel blive uheldig, idet den større Halvdeel paa sine Steder vilde blive to Medlemmer større end den mindre Halvdeel, eller der vilde blive et andet Forhold, som ikke kunde kaldes Halvdele. Men hvorfor ikke vende tilbage til dette lige Tal og gjøre begge Classer lige store, saa undgaaer man jo hele Striden om mindre og større Halvdeel, og naar man saa begrænsede den privilegerede Valgklasse til dem, der virkelig indbefattes i den, troer jeg vel, at man kunde gaae Folkethinget saameget imøde.

Med Hensyn til min Paastand, at de høiest beskattede Vælgere vilde blive Mindretal i deres egen Valgklasse, kommer jeg til at berøre et Sted i Betænkningen fra Mindretallet i Folkethingets forrige Udvalg. Den ærede Minister og de, der vare enige med ham, have dengang sagt, at de høiest Beskattede ikke vilde udgjøre meget over en Trediedeel mod de lavest Beskattede. Jeg troer nu, at dette er vel høit ansat, hvormod jeg troer, at Antallet af en æret tidligere Taler (Madvig) er anslaaet vel lavt. Men i intet Tilfælde kan jeg indrømme den ærede Minister, at det skulde være Hovedsagen, at den bundne eller begrænsede Valgklasse kom til at indbefatte alle Grundeiere. Ja, naar Forholdene i Kjøbstæderne endda vare saadanne som i Kjøbenhavn, at Grundeieendomene i Reglen have en meget stor Værdi, var denne Betragtning maaskee rigtig. Men i Kjøbstæderne er dette ikke Tilfældet. Der er der mange Bygninger af ringe Værdi, og hvis Ciere kun ere overmaade lidet, og ikke fjerne sig fra de saatalde Smaaborgere, og kun have skaffet sig Huus, fordi de saa boe billigere; og da det ikke er Tilfældet, at den største Deel af Statterne udredes efter Grund, men efter Formue og Leilighed, vil en stor Deel af Huuseierne i Kjøbstæderne ikke indtræde i de Privilegeredes Klasse, og jeg troer, at Forholdet i denne Henseende er nogenlunde eens i alle Kjøbstæderne.

Jeg vil ingenlunde beskylde de mindre Formuende for at være mere tilbøiede og mere egenlystige end de mere Formuende; jeg troer, at Egennytte er tilstede i alle Classer, og jeg troer tillige, at det er ubilligt at udpege nogen Valgklasse, hvor den skulde være tilstede i en høiere Grad. Men jeg troer, at der overalt hersker urigtige Forestillinger om Andres Vilkaar, og dette troer jeg, man finder navnlig hos dem, der ere stillede under mindre gunstige Forhold. De ere altid tilbøielige til at troe, at Andres Vilkaar ere bedre, end de virkelig ere, og derfor kan jeg ikke negte Rimeligheden af den Frygt, der er utalt i Betænkningen og som siges at herske omkring i Kjøbstæderne, for at hvis man lægger hele Overvægten i de mindre Formuendes Hænder, kan der være Grund for, de høiest Beskattede til at befrygte, at man mindre tager Hensyn til deres sande Vilkaar end til den Forestilling, man danner sig om disse.

Jeg skal ikke for Diebliffet gaae nærmere ind herpaa, da jeg antager, at Sagen vil blive overgivet til et Udvalg. Kun endnu en Bemærkning skal jeg gjøre, nemlig om de directe Valg til Specialcommissionerne. Jeg troer, man maa sige herom det Samme, som er sagt om den privilegerede Valgklasse, at naar den udstrækkes til Halvdelen, giver man den mere et Skin end en Virkelighed. Jeg misunder ingenlunde Vælgerne at skulle stemme om Medlemmer til Skolecommissionen, Fattig- og Bygningscommissionen osv., men jeg troer, at Erfaringen har godtgjort, at Valgene i Kjøbstæderne ere meget lidt besøgte allerede nu, da man kun har at vælge Medlemmer til Borgerrepræsentationen og Bygningscommissionen, og at Folk blive trætte af at vælge. Derfor troer jeg ikke, at det vil gjøre Stort til Sagen, om man siger, at disse Commissioner vælges ved directe eller indirecte Valg; thi Borgerrepræsentanterne vilde i de fleste Tilfælde sandsynligvis være de eneste, der ere tilbage paa Valgstedet, naar disse Commissioner skulle vælges. Men der er den Mislighed, at en lille Clique, en lille Minoritet, som det kan interessere at gjøre saadanne Valg, ved at holde ud kan blive Herre over Valgene, og derfor troer jeg, at der er mindre Sikkerhed for gode Valg,